

Wilhelm Munnecke : Hagenbeck munkában. (Dante.) A fogságba került állat, az állatkertek lakója, távoli világrészek képét idézi elének. Akaratlanul is természetes otthonára kell gondolnunk : hogyan élt ott és hogyan él itt, a fogságban? Hogyan fogták el? Sokat szenved-e? Körülbelül ezekre a kérdésekre kapunk feleletet Munnecke könyvéből, amely John Hagenbeckről, az újkori vadfogóról szól, aki Szumátra és Ceylon őserdeit járja elefántok, tigrisek, leopárdok, bölények nyomában, míg a szünycok és a fákról számszámra a nyakukba zúduló piócák, amelyek minden gomblyukon, csatton át a bőrükig furakodnak, szinte elviselhetetlenül gyötrik őt is, a karaván embereit is. De a szenvedések, az állandó életveszedelem nem fontosak, legalább is az olyan emberek, akiket úgy hajt a szenvedély, mint Hagenbecket, kevésbe veszik, mert mindig az eredményre gondolnak. Az pedig megvan. Annak idején ő hozza az első orangutánpárt Európába, aztán megcsinálja a világhírű hamburgi állatkertet, nevét pedig jóformán mindenki ismeri. Szenvedélyesen szereti az állatokat, velük él, gondozza őket és igyekszik megismerni minden tulajdonságukat. Csak közvetlen életveszedelem esetén lő a támadóra és mindig azon van, hogy foglyul ejtse, akár tigris, akár óriáskígyó. És semmiféle fáradtságot nem sajnál ezért. Munnecke könyve csupa elevenség. Pompás írói készsége étellel teljessé teszi a dzsungel ismeretlen életét, minden oldala ragyogóan friss és izgalmas. A vadfogással járó kalandok egész sora következik egymásra benne és épügy átéljük az őserdő nyomasztó déli csöndjét, amelyben az elefántcsorda úgy pihen, mint óriási szürke kötömbök—hasadásaikban gyíkok futkároznak és piócák százai dagadoznak, — mint a királytigris szökését a csapdából, vagy

a kobra megfogását hurokkal. És mindez izgalmas kalandok mögött egy szelíd és fáradhatatlan ember alakja rajzolódik ki, akit a bennszülöttek Nagyúrnak tisztelnek : John Hagenbeck alakja ez, akit a háború tönkretett ugyan, de azért hatvanhároméves korában is az őserdőt járja még. Kitűnő eredeti fényképek egész sora tanuskodik Hagenbeck munkájának nehézségeiről és eredményeiről. *m.*

Gr. Cz. Andrassy Ilona : Adósom vagy élet . . . Versek. (Vajna György és Társa kiadása. Budapest, 1933.)

Kevés finom, sokhúru lélek állja hangtalanul az élet ujjának illesztését : könnyen versbeszalad a szó és gyorsan kötötté szaporodnak a versek. Sokféle szempont szerint lehet értékelni mindenfajta termést, legkivált a papirosmezőn tollal vetett, szántott és aratott írást, melynek nincs a gyakorlati élet által megszabott értékfolyama. Az *irodalomtörténet és esztétika* nagy távlatából sok minden parányivá, jelentéktelenné zsugorodik, ami közelről talán finom, kedves, sőt esetleg szép is. Csak a hatalmas hegyek bontakoznak ki a szemlélődő előtt teljesebben, élesebben, igazabban a messzeségből, mint akkor, ha a lábaiknál állunk. De vannak kis kertecskék, melyeknek virággyalai fölé le kell hajolnunk, ha egy-egy kedves virág színében, illatában gyönyörködni akarunk. Így eljutunk a másik nézőponthoz : az egészet megteremtő *egyén* számára mit jelent az a bizonyos «kert», — az a kis kötet? . . . Az élet és halál által inspirált gondolatok, a szerelem, hazaszeretet, vallásos érzés, l'art pour l'art impresszionista hangulatok változatos versekké virult ilyen kertje az a szubjektív szempontból gazdagértékű kötet is, mely a fenti címen hagyta el a sajtót. *(T—e.)*